

Lời tạ lỗi muộn màng

HUY PHƯƠNG

Chúng tôi cùng một khóa Thủ Đức với nhau và sinh hoạt với nhau đã nhiều năm. Tháng trước, trong dịp tổ chức một cuộc họp mặt thân mật trong gia đình, tôi đã không mời anh tham dự vì lý do muốn hạn chế số bạn bè và không muốn phiền đến nhiều người. Khi biết có vài người thân của cả hai chúng tôi có mặt trong dịp này, anh có vẻ buồn và thắc mắc mãi. Qua lời kể lại của một người bạn chung, anh đã lo lắng tâm sự là không biết tôi có giận gì anh ấy không? Tôi không thể nào gặp anh để giải bày một vài lời để anh hiểu cho tôi, vì chỉ hai hôm sau khi anh nói chuyện với người bạn, một buổi sáng đi bộ ngoài bờ biển anh đã bị chứng truy tim và đột ngột qua đời.

Đến thăm anh tại nhà quàn, lòng tôi thật ray rứt. Tôi thì thăm bên cổ áo quan, bên trong anh nằm nhắm mắt như đang say ngủ, là tôi thành thật xin lỗi anh, là tôi không hề giận gì anh cả. Nhưng làm sao để anh còn nghe những lời tôi nói! Anh nằm yên lặng, đôi mắt nhắm nghiền và miệng không hề mỉm cười để thứ lỗi cho tôi. Câu chuyện này cứ ám ảnh tôi mãi cho đến hôm nay.

Tôi có một người bạn già ở xa cách một giờ xe. Lâu nay anh ấy đau ốm òi ọp mãi. Mấy năm trước, thỉnh thoảng tôi có điện thoại hay đến thăm anh, nhưng suốt năm nay, quá bận bịu với những công việc đầu đầu, tôi gần như quên hẳn anh... cho đến ngày đọc được bản cáo phó của gia đình anh trên tờ nhật báo. Thấy tên anh, nước mắt tôi tự nhiên ứa ra. Tôi nhớ những ngày đi tù về, tôi mở một tiệm ảnh đi chụp đám cưới, sinh nhật... gia công làm ảnh và tráng phim sống qua ngày. Tôi thuê cửa tiệm ở bên này đường, nhà anh ở bên kia lộ, thỉnh thoảng anh lại đi băng qua đường, ghé chuyện trò với tôi. Chân anh yếu, lại qua đường xe cộ đông đúc, tôi lo ngại cho anh, nên nhiều khi phải chạy ra giữa đường đón anh. Chúng tôi đều biết rõ chuyện gia đình vui buồn của nhau nên không là họ hàng cũng trở thành thân thiết.

Cả hai gia đình chúng tôi đều lần lượt sang Mỹ, thỉnh thoảng vài năm mới thăm viếng nhau một lần. Biết anh lớn tuổi, lại có nhiều bệnh kinh niên, nhưng tin anh qua đời không khỏi làm cho tôi bùi ngùi thương tiếc. Nghe nói sau khi bệnh viện hết thuốc chữa, anh được đưa về nhà, trong tình trạng biết là không còn sống được bao lâu, có lúc nhớ đến đám bạn bè cũ, anh có nhắc đến tên tôi, nhưng các cháu sợ phiền, không ai nhắc điện thoại gọi cho tôi biết. Tôi gửi tràng hoa và đến viếng anh, sự thật là muốn biểu lộ cho gia đình anh biết tôi còn nhớ đến anh, còn anh thì lặng lẽ nơi kia, còn biết gì nữa đâu. Tôi có đến viếng anh hay không, nào có ích gì nữa. Sao tôi không đến thăm khi anh còn sống để anh em cười nói hể hả với nhau một đôi câu. Những vòng hoa, những nén nhang, những lời chia buồn khuôn sáo, không có thì cũng chẳng ra làm sao, nhưng đối với người đang nằm trong quan tài kia thật quá vô nghĩa.

Cách đây bốn năm, một anh bạn giáo già, đồng nghiệp của tôi, bị một tai nạn giao thông thảm khốc. Xe anh đang qua đèn xanh giữa ngã tư thì một chiếc xe khác bên trái vượt đèn đỏ đâm ngang hông xe anh, cắt chiếc xe anh làm đôi. Anh thoát chết nhưng phần dưới thân thể hoàn toàn bị tê liệt, phải nằm một chỗ, mọi việc đều do gia đình anh tận tụy giúp đỡ. Chúng tôi có đến thăm anh một vài lần trong năm đầu tiên, nhưng dần dà mọi người đều có công việc và những lo toan riêng, chúng tôi hầu như quên hẳn anh. Vài tháng trước, vì có theo dõi đọc những bài viết của tôi, anh gọi lại tòa soạn, nhắn tin muốn liên lạc gặp tôi và để lại số điện thoại. Tôi gọi cho anh, xin lỗi lâu quá không nghe tin nhau, anh cũng cho biết không có chuyện gì, nằm buồn nên muốn gặp bạn bè thôi. Tôi hứa sẽ đến thăm anh, nhưng rồi chuyện đó đã không bao giờ xảy ra. Sau một tuần đi xa về tôi được tin anh đã qua đời và tang lễ đã xong. Lẽ ra tôi đã đến thăm anh sớm hơn, nhưng lần lựa chuyện nọ đến chuyện kia, để câu chuyện trở thành muôn màng. Dù anh với tôi chỉ là đồng nghiệp, sơ giao, nhưng có một điều gì đó làm cho tôi cảm thấy ân hận.

Bốn năm về trước, trong thời gian phụ trách một chương trình truyền hình hằng tuần, tôi có nhận được thư kêu cứu của một thanh niên hiện đang sống tại Việt Nam. Tháng 3 năm 1975, người thanh niên này mới khoảng 4, 5 tuổi, khi theo cha mẹ chạy loạn từ Nha Trang lên Thành, em

đã tuột tay mẹ và lạc trong đám đông hỗn loạn. Em được một gia đình nghèo, tử tế đem về nuôi cho đến khi khôn lớn. Tên em ngày còn ở với cha mẹ ruột là Hùng, tên cha mẹ nuôi đặt cho em là Ngô Chí Tâm. Hiện nay em đã 40 tuổi, đang sống tại thị xã Đà Lạt, có gia đình, và điều đau buồn là em đang bị bệnh ung thư. Chi tiết duy nhất về gia đình mà em biết là "cha mẹ bán trong câu lạc bộ tại một quân trường" (chắc hẳn cha em là một quân nhân?) và nơi em bị lạc là "Thành", quận lỵ của Diên Khánh. Tôi đã nhiều lần đưa câu chuyện này lên chương trình "Huynh Đệ Chi Binh" và một vài tờ báo, nhưng không có kết quả. Tôi hy vọng những dòng chữ ít ỏi này sẽ đến với cha mẹ em (cha mẹ nào mất con mà không đau xót và tìm kiếm!) và nhất là giờ này em vẫn còn sống, để tôi khỏi ân hận vì em tin cậy nhờ đến tôi một chuyện như thế mà không có kết quả gì!

Các bạn có bao giờ gặp phải một trường hợp như tôi không? Nhiều người có thể cho rằng những chuyện đó chỉ là chuyện nhỏ. Thật ra, cũng chẳng có gì quan trọng, nhưng vì sao có những chuyện chúng ta có thể làm được để vui lòng người khác, chúng ta chưa hoàn thành hay đã vô tình bỏ qua. Trong cuốn sổ điện thoại ghi số của bà con, bạn bè, nhiều người đã một hai năm nay, tôi chưa hề nhắc máy lên một lần để gọi, trong khi mỗi ngày không phải là tôi không hề dùng điện thoại. Có điều gì chúng ta chưa làm, có lời gì chúng ta chưa nói với một người nào đó, là bằng hữu, là vợ hay chồng, là con cái chúng ta. Rồi đến một lúc nào đó, tất cả đều trở thành muộn màng.

Ngày mai, sau một đêm, hay chiều mai, sau một ngày, tất cả đều có thể biến đổi mà không báo trước. Một trong những người quen biết, thân thuộc hay thương yêu của chúng ta, hay chính chúng ta có thể đột ngột qua đời. Nhưng làm sao để không có một điều gì phải hối tiếc!